

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.: **18.153119**

Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Commissie Voldoende Water		Datum bespreking: Woensdag, 7 november 2018 Plaats: VV-zaal Opgesteld door: P.J. Emck, Vi.a.Vi Office Management
<u>Aanwezigen</u> • Mw. E.J. de Vries (voorzitter) • J.J. Bakker (VVD) • H. van der Kaap (PvdD) • E.C. de Meijer (Water Natuurlijk) • J.N. van de Nes (A&B) • H.J. Oostwouder (CDA) • P.A.M. van der Poel (A&B) • R. F. Schols (50Plus) • J.M. Spendel (PvdA) • Mw. J.M. Stoop (Natuurterreinen) • N.J.W. Thijssen (AWP) • Mw. D.L. van Woerden-Kersen (ChristenUnie-SGP) • J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) • R.A.M. van der Sande (dijkgraaf) • J.C. van Geen (secretaris) <u>Afwezigen:</u> H.A. Meerman <u>Overige aanwezigen</u> H.J. Spruijt en R. Vreugdenhil, insprekers. P. de Booij, mw. E. Eigenhuijsen, E. de Groot en R. Hazebroek		Verslag zenden aan: VV
VERSLAG		ACTIE
1.	Opening De <u>voorzitter</u> opent de vergadering met een woord van welkom.	
2.	Spreekrecht Omdat er twee insprekers aanwezig zijn stelt de <u>voorzitter</u> stelt voor om agendapunt 5d. als eerste inhoudelijke punt te behandelen. De insprekers krijgen het woord onder dat agendapunt.	
3.	Notulen van de commissievergadering V&GW 9 mei 2018 / Toezeggingenlijst <u>Tekstueel</u> De heer <u>Thijssen</u> deelt mee dat in zijn tekst, onder het onderwerp Rondvraag, een onvolledige zin staat. De zin begint met "Conclusie..." en kan worden verwijderd. De <u>voorzitter</u> deelt mee dat dit zal worden bekeken en de tekst eventueel wordt aangepast. <u>Naar aanleiding van</u> De heer De Meijer leest op bladzijde 5 dat de heer Langeslag zegt dat 'hij het zal nakijken'.	

VERSLAG		ACTIE
	Spreker verwacht dan een terugmelding. De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat het antwoord zeer binnenkort op de VV-tafel zal landen (opnemen als toezegging). Datzelfde geldt voor het verzoek van de heer Bakker om informatie te verstrekken over de stand van zaken in het baggeren (reeds toezegging).	
4.	Mededelingen De heer <u>Langeslag</u> herinnert eraan dat in september een waterbezwaarsituatie heeft plaatsgevonden in de regio Boskoop, met effecten naar de Middelburg-Tempelpolder en de regio Nieuwkoop. Er lopen op dit moment evaluaties, waarin enerzijds wordt gekeken naar de calamiteitenorganisatie en anderzijds aandacht wordt besteed aan de inhoudelijke evaluatie. Er worden gesprekken gevoerd met inwoners van Boskoop en er zullen gesprekken worden gevoerd met inwoners van Middelburg-Tempelpolder. Ook in de gemeente Alphen zullen gesprekken worden gevoerd omdat daar ook een aantal inwoners bezwaren hebben ondervonden.	
5.	VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S	
5.d	Vaststellen 5 peilbesluiten De heer <u>Spruijt</u> spreekt in over het ontwerp-peilbesluit Bentwoud en Noordplas, peilvak Van der Torre. De door hem ingediende zienswijze is beantwoord in het concept van de beantwoording, onder Particulier 2. Hij is overigens een agrariër en geen particulier. Zijn akkerbouwpercelen liggen over een lengte van 1.100 meter langs de Machinetocht, waarvoor het schap een peilverhoging voorstelt. In het antwoord staat dat deze strook al een aantal peilbesluiten lang onderdeel uitmaakt van het peilvak Van der Torre. De drainages van deze percelen wateren echter op de Machinetocht af sinds die is aangelegd, maar toch antwoordt het schap dat deze grond af kan wateren op het lagere peil van Van der Torre en dat eventuele problemen daarmee bij voorbaat worden opgelost. Hij spreekt dat tegen. Van deze strook watert 2 x 250 meter af op dat peilvlak, maar een grotere afstand overbruggen is drainage-technisch niet mogelijk en afwatering op de Machinetocht is dus de enige mogelijkheid. Door de stijging van het peil zullen de drainages continu onder water staan en de gevolgen daarvan heeft hij in zijn zienswijze beschreven. Het gaat om circa 5 hectare akkerbouwland. Het schap stelt ook dat door het graven van extra waterberging en het laten onderlopen van de laagste waterdelen van het Waddinxveense deel van het Bentwoud de Machinetocht minder vaak zal overstromen. Dat klinkt tegenstrijdig, want het verhogen van het waterpeil vermindert de bergingscapaciteit. Het waterpeil niet verhogen en de bergingscapaciteit vergroten heeft wel dat effect. Hij heeft diverse keren schade ondervonden doordat de Machinetocht niet goed afwaterde. Bij die gelegenheden heeft hij vastgesteld dat de laagste delen van het Bentwoud niet onderliepen, wat volgens het schap wel zou moeten gebeuren. Hij veronderstelt dat de drainages van deze voormalige akkerbouwgronden nog steeds afwateren op het peilvak Achterhof, dat uitmaakt op de Machinetocht, wat dan inhoudt dat er water wordt rondgepompt. Hij is bezorgd over de financiële schade die zal ontstaan door de in het nieuwe peilbesluit Bentwoud voorgestelde peilstijging in de Machinetocht. Hij tekent aan dat dat hij pas afgelopen maandag in het bezit is gesteld van het concept van de beantwoording van de zienswijzen.	

VERSLAG	ACTIE
[De tekst van zijn inspraak is ter vergadering uitgereikt en bij de stukken gevoegd.] De heer <u>Bakker</u> hoort dat de inspreker een aantal door Rijnland gepresenteerde feiten weerlegt. Heeft de inspreker dit met medewerkers van Rijnland besproken? De heer <u>Spruijt</u> omschrijft het contact met Rijnland als moeizaam. Hij is al 25 jaar bezig om ergens iets in beweging te brengen. Nu is er een voorgenomen peilverhoging, maar de belanghebbenden klagen al jaren dat het in dit peilvak niet goed gaat, vooral wat betreft de Machinetocht. De heer <u>Bakker</u> wil de discussie over de peilhoogte kunnen voeren op grond van feiten en is verrast dat in dit geval daarover al een verschil van mening bestaat. Wat is volgens de inspreker de reden dat geen overeenstemming kan worden bereikt over hoe het zit? Hij haalt het laatste voorbeeld aan: in Bentwoud is een overloopegebied aangewezen - en de inspreker meldt dat dat niet functioneert. Ontkent Rijnland dat? De heer <u>Spruijt</u> licht toe dat dit deels door Rijnland wordt ontkend. Het gebied is recent ontwikkeld en doordat er onvoldoende mogelijkheden zijn om water snel in te laten blijft het gewenste effect uit. Hij zit er bovenop, maar als hij telefonisch contact met Rijnland opneemt, neemt het vaak 'enige tijd' voordat er wordt gereageerd. Er zit oud zeer in het gebied. De heer Langeslag is hiervan op de hoogte. De heer <u>Van de Nes</u> vraagt hoeveel grond de inspreker in totaal in het peilvak heeft. Kan dat andere deel wel goed afwateren? Er zijn in de loop der tijd percelen bij elkaar gevoegd: ligt daar een mogelijke oorzaak? De opmerking over rondpompen is hopelijk bij Rijnland bekend? De heer <u>Spruijt</u> hoopt dat het laatste bekend is. Hij onderzoekt de waterstromen niet en hij weet dus niet of dit gebied goed is afgesloten van het peilvak Achterhof. Hij kan alleen melden wat hij ziet. Hij heeft 45 hectare akkerbouwgrond. De rest van zijn grond watert af op peilvak Van der Torre. De percelen waar hij over spreekt kunnen alleen op de Machinetocht afwateren. Het bij elkaar brengen van percelen in het verleden heeft met instemming van het toenmalige waterschap plaatsgevonden. De heer <u>De Meijer</u> vraagt of het gaat om 200 meter afwatering van de 1.100 meter langs de Machinesloot. De heer <u>Spruijt</u> zegt dat het gaat om 250 meter. De heer <u>Vreugdenhil</u> spreekt in over het peilbesluit Bentwoud en Noordplas, mede namens mevrouw Vreugdenhil, eigenaresse van een deel van de grond en indienster van zienswijze 5. Hij is akkerbouwer aan het Noordeinde in Waddinxveen en is door de heer Spruijt, zijn buurman aan de Machinetocht, geattendeerd op het concept van de nota van beantwoording. Hij is eigenaar van een groot deel van de grond en pacht daarnaast een perceel van zijn moeder. Wateroverlast komt bij hem ongeveer een keer in de drie jaar voor. Een droogteperiode, zoals die in de afgelopen zomer, komt ongeveer een keer in de 40 jaar voor. Ook hij maakt bezwaar tegen de term 'particulier'. Zijn inkomen is afhankelijk van een efficiënte inrichting van het watersysteem. Hij wil op	

VERSLAG	ACTIE
dezelfde manier worden behandeld als boeren in andere polders waar het waterpeil is verhoogd: daar is op kosten van Rijnland nieuwe drainage aangelegd en de schoeiing vervangen. Hij illustreert dit aan de hand van een aantal kaarten. In de nota van beantwoording wordt door Rijnland echter niets gezegd over de noodzaak van een nieuwe drainage. Zijn exacte bezwaar is dat hij bezwaar maakt tegen de verhoging, die een <i>gevolg</i> is van het samenvoegen van een aantal peilvakken. Hij maakt bezwaar tegen een keiharde peilverhoging van 14 centimeter. Het is duidelijk dat er iets aan het watersysteem moet gebeuren. Hij voorziet wel dat verbreding van de Machinetocht meer watervogels zal aantrekken die schade aan zijn gewassen toe zullen brengen. Hij is van mening dat uit antwoord 3.4.2, over de algemene situatie, blijkt dat een reëel probleem totaal niet serieus wordt genomen. Het gaat erom dat in de huidige omstandigheden zijn drainagesysteem normaal functioneert en dat die door de verhoging waardeloos dan wel contraproductief wordt. Als gevolg van infiltratie zal de grond vernatten. Er wordt verwezen naar een kaart uit 1948, toen er nog zes tussensloten in het perceel lagen. Toen was het motto nog 'pompen of verzuipen'; hij krijgt sterk het gevoel dat dat nu is 'laat de boeren maar verzuipen'. Uit het ontwerpplan blijkt dat het schap hard werkt aan oplossingen, maar hij is teleurgesteld over de nota van beantwoording. Onder het onderdeel specifieke situatie oostelijke helft staat dat er in ruil voor de eeuwigdurende peilverhoging minder kortdurende peilstijgingen terugkomen. Hoe valt dan te verkopen dat de ontwatering op de Machinetocht niet ongunstiger wordt dan nu? De percelen gaan er op achteruit, want de drooglegging wordt niet gehaald. Wat moet hij als boer met het antwoord dat, als de drooglegging niet wordt gehaald, hij van zijn land dan maar een waterberging moet maken? In de nota staat dat Rijnland wil overleggen over het verflauwen van de oever. Wat is het nut en de noodzaak om in een agrarisch gebied een boervriendelijke schoeiing op te heffen die al eeuwen goed functioneert? Hij hoopt dat kan worden gewerkt aan het bereiken van oplossingen waarbij rekening wordt gehouden met de agrarische belangen. [De tekst van de door hem voorbereide inspraak is ter vergadering uitgereikt en is bij de stukken gevoegd.] De heer <u>Bakker</u> vraagt tot hoeveel meer waterschade de peilverhoging zal leiden. De heer <u>Vreugdenhil</u> schat dat de toename neerkomt op eens in de tweeëneenhalf jaar in plaats van eens in de drie jaar. De drainage wijzigen om af te wateren naar de andere zijde is zo goed als ondoenlijk en vergt een enorme investering. Hij wil wel investeren in zijn land en zoekt naar oplossingen. Mevrouw <u>Stoop</u> vraagt of er sprake is van concrete schade als er na de oogst wateroverlast is op het perceel. Is het mogelijk de drainage af te sluiten op het moment dat er geen water op het perceel wordt gewenst? De heer <u>Vreugdenhil</u> heeft een calamiteitenduiker aangelegd met een terugslagklep. Dat is een noodmaatregel, geen langdurige oplossing. Droogteschade neemt hij voor lief. Het gaat hem om de stijging van het peil die leidt tot vernatting van zijn perceel. Afwatering van 15 hectare naar de kant van de Machinetocht is straks niet meer mogelijk. De heer <u>Oostwouder</u> vraagt of de tekst 'dan maak je er maar een waterberging van' in de	

VERSLAG	ACTIE
beantwoording staat. De heer <u>Vreugdenhil</u> citeert: "Indien er in de strook van het aanwezige kavelpad en Machinetocht berging zal worden aangelegd op het peil van de vakbemaling ontstaat er de mogelijkheid om de drainage af te laten wateren op deze berging, hoewel de ontwatering op de Machinetocht niet ongunstiger wordt dan in de huidige situatie, biedt dit een mogelijkheid om af te wateren op het lagere peil van de vakbemaling in plaats van op de Machinetocht" (pagina 11 beantwoording zienswijze). Zijn kavel is 800 meter lang en het kavelpad ligt 50 meter naast de Machinetocht: de oplossing van het schap is dus dat hij deze oppervlakte zou moeten inrichten als waterberging? Hij weet niet wat hij met dit antwoord moet. De heer <u>De Meijer</u> vraagt wat de drooglegging in de percelen van de inspreker is na verhoging van het peil. De heer <u>Vreugdenhil</u> deelt mee dat die varieert van 70 centimeter tot 1 meter 50. Omdat die variatie zo groot is, is onderscheid gemaakt tussen het westelijke en het oostelijke deel. In het westelijke deel kan hij met een ingrijpende egalisatie de drooglegging halen, ook voor het hoge peil van de Machinetocht, in het oostelijke deel is dat niet mogelijk en moet hij de egalisatie aanpassen op het vakgemaal van het veel lagere Van der Torre. Onder het huidige peil kan hij een drooglegging realiseren tussen de 1 meter 10 en 1 meter 30. In de nieuwe opzet haalt hij dat niet meer. De heer <u>Bakker</u> vraagt hoe laag de drainage nu ligt. De heer <u>Vreugdenhil</u> deelt mee dat die vlak boven het huidige peil ligt. Hij bevestigt dat dat varieert van 60 centimeter tot 1 meter 40. De <u>voorzitter</u> bedankt de insprekers. De heer <u>Spendel</u> ging ervan uit dat belangen goed werden gewogen. Personen hebben soms een ander beeld van de consequenties van peilen en hij ging ervan uit dat zij goed en tijdig werden geïnformeerd. Soms zitten bezwaarmakers met hun gedachten op een andere golfenlge en hebben zij andere belangen. De PvdA is blij met de maatregelen tegen wateroverlast en bodemdaling. Hij hoopt dat de insprekers een soort nazorg krijgen. De heer <u>De Meijer</u> begint met het besluit dat betrekking heeft op de polder waar de insprekers over spraken. Er is jarenlang discussie gevoerd over hoe de peilen van de Noordplas behandeld zouden moeten worden, met name omdat de zoute kwel daar een steeds groter probleem vormt voor het watersysteem. Daarom wordt gestreefd naar het verhogen van peilen. Het voorliggende peilbesluit is daarop afgestemd, en dat betekent dat, als er schade is aan percelen en bedrijven, die schade beperkt of zelfs vergoed zou moeten worden. Is er met de bedrijven gekeken naar oplossingen? Hij hoort dat de hoogtes van de percelen van de laatste inspreker zo sterk variëren dat daar geen goed peil op is vast te stellen, tenzij alles in stukjes wordt opgeknipt. De afspraak is dat wordt gezien of de laagste delen kunnen worden ingezet voor waterberging, om te voorkomen dat er schade aan de rest zou ontstaan. Dat zou de insteek moeten zijn; hij kan niet beoordelen of daar voldoende overleg over heeft plaatsgevonden en hoort graag van de portefeuillehouder hoe dat is gegaan. Zijn fractie stemt in met de overige peilbesluiten.	

VERSLAG	ACTIE
Voor de heer <u>Oostwouder</u> is het de eerste keer dat een dergelijk probleem door insprekers wordt benoemd. In de Haarlemmermeer is een vakbemaling opgeheven en daar is opnieuw drainage aangelegd. Hij heeft de indruk dat in huis de reactie op de insprekers niet helemaal is zoals dat zou moeten. Ook hij is benieuwd naar de reactie van de portefeuillehouder. De heer <u>Schols</u> sluit zich aan bij de woorden van de vorige twee sprekers. Er moet een onderhoud met de twee insprekers plaatsvinden om tot een evenwichtig besluit te kunnen komen. Ook hij vraagt om een toelichting door de portefeuillehouder. De heer <u>Thijssen</u> vraagt toe te lichten hoe het kan dat de discussie over de feiten zo slecht is doorgekomen. Mevrouw <u>Van Woerden</u> ontvangt ook graag een toelichting op het verschil in feiten zoals die door de insprekers worden benoemd en de feiten in de stukken. De heer <u>Van de Nes</u> deelt mee dat zijn fractie met besluitpunt 10 instemt. De discussie over de Noordplas heeft inderdaad een lange geschiedenis en op een gegeven moment is de drainage daar gaan opspelen. Hij ontvangt ook graag duidelijkheid over de feiten zoals de insprekers en de organisatie die ervaren, omdat dat essentieel is voor dit verhaal. De zorgen van indiener 1 over de Zoetermeerse Meerpolder erkent zijn fractie. Daar wordt door Rijnland ook het waterbergingsverhaal bij gehaald terwijl de indiener het heeft over de voortzetting van zijn bedrijf. Zijn fractie is van mening dat de functiewaardering hoger moet worden geagendeerd en voelt meer voor verlaging van het zomerpeil dan handhaving van het huidige peil. De heer <u>Bakker</u> vraagt of met het voorstel over Reeuwijk-West en de inspraakprocedure de Krabbenscheerdiscussie is beëindigd. Zo niet, hoe zou Rijnland daar dan verder mee om moeten gaan? Er ligt een compromis over de sierteelt op tafel, dat inhoudt dat met de maatregelen die Rijnland treft niet alle wateroverlast valt te voorkomen. Hij vraagt de portefeuillehouder daarop in te gaan, maar kan zich ook voorstellen dat die de bespreking wil koppelen aan de evaluatie van de recente calamiteiten. Bentwoud/Noordplas: het valt te betreuren als men het niet eens wordt over de feiten, omdat het afwegen en besluiten dan nog lastiger wordt. Ziet de portefeuillehouder nog kans om daarin iets te veranderen? De eerste inspreker wees erop dat niet hij de waterstromen meet en dat is logisch. Er bestaat twijfel over de afvoer en het functioneren van het watersysteem. Is de monitoring door Rijnland afdoende? Er werd verwezen naar de waterberging bij de Machinetocht. Hij leest die tekst als volgt: ook Rijnland erkent dat er mogelijk problemen zullen ontstaan met de drainage van de lageregelegen percelen en denkt na en bespreekt met betrokkenen hoe dat probleem kan worden opgelost. Is die interpretatie juist en betekent dat dat Rijnland die gesprekken met de eigenaar wil voeren? Mevrouw <u>Stoop</u> sluit zich aan bij de suggestie om besluitvorming over Bentwoud/Noordplas uit te stellen omdat over belangrijke punten nog nader moet worden overlegd. Een ander punt is dat de insprekers melden dat zij de nota van beantwoording pas maandag hebben ontvangen. Wanneer zijn de diverse nota's verspreid? Zij krijgt steeds meer de indruk dat anders met peilbesluiten moet worden omgegaan. De	

VERSLAG	ACTIE
methodiek stamt uit een tijd dat daarover met weinig informatie en weinig technische mogelijkheden allerlei Salomonsoordelen moesten worden geveld om de belangrijkste functies van polders te faciliteren. Nu is dat allemaal verruimd en kan veel adequater op omstandigheden in worden gegaan. Een van die omstandigheden is dat zich vaker grotere weersextremen voordoen. Tegelijkertijd is het broeikas-effect een zeer urgent probleem en dat zou eigenlijk het leidende principe moeten worden bij het hele waterbeheer. Met het huidige peilbeheer pompt Rijnland ook nog eens veel schoon water weg, om dan in droge tijden weer minder schoon water binnen te laten. Als flexibeler met het peilbeheer om kan worden gegaan, kunnen functies op een veel slimmere manier worden gefaciliteerd. Andere waterschappen passen op dit gebied al wel zaken toe, zoals aangepaste peilindexatie. In Rijnland gaat dit akelig traag, worden verschillen tegen wil en dank in stand gehouden en wordt geen gebruik gemaakt van mogelijkheden om meer met peilen te spelen. Dit pleidooi kan geen effect hebben op de nu voorliggende besluiten. Haar gevoel over wat ten aanzien van Reeuwijk wordt voorgesteld is zo slecht - het schap doet er bijvoorbeeld 72 jaar over om onderbemaling op te heffen - dat zij overweegt om in de VV gemotiveerd tegen de besluitvormingsnota's te stemmen. De heer <u>Thijssen</u> sluit zich bij deze kanttekeningen aan. De vraag is of de discussie hierover onder dit onderwerp moet worden gevoerd, of, zoals hij van plan was, bij de rondvraag. De <u>voorzitter</u> wijst erop dat de vergadering nu al dreigt uit te lopen. Zij stelt voor deze discussie bij de rondvraag te voeren of voor een andere keer te agenderen. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat punt 10 van de besluitnota inhoudt dat de provincie wordt verzocht nadere voorschriften met betrekking tot toepassing normwaarden overlast glastuinbouw te koppelen aan de hoogte van de percelen. In dat gebied is besproken dat dit de route is om dit aan te pakken. Rijnland garandeert de inundatienorm alleen als het gebied op hoogte ligt, en die verplichting ligt bij de ondernemers. Bij het pot- en containerveld bij Alphen was in het verleden watercompensatie nodig die niet is gerealiseerd. Men is bezig met een uitbreiding, en Rijnland heeft tegen de gemeente gezegd 'gij zult eerst het eerste deel compenseren voordat wij toestemming geven het tweede deel te realiseren, eveneens met compensatie'. In de Zoetermeerse Meerpolder ligt een laag gedeelte waar bij herhaling wateroverlast optreedt. Er is overlegd met grondeigenaren, provincie en Staatsbosbeheer en die hebben ermee ingestemd om dit gebied te laten vernatten, om het te laten functioneren als overloopgebied voor de rest van de polder en om het te benutten om de weidevogelstand te bevorderen. Daar is met betrokken partijen een green blue deal over gesloten. De rest van de polder heeft daar profijt van. Hij heeft begrepen dat alleen de fractie Natuurterreinen overweegt tegen te stemmen, in ieder geval tegen het Reeuwijkse deel. Bentwoud/Noordplas: al eerder is vastgesteld dat de Noordplaspolder zeer gevoelig is voor wateroverlast. Met de ingelanden is besproken dat de oplossing niet ligt in het bijplaatsen van allerlei gemalen, maar dat de structurele oplossing is om meer open water te realiseren. Lastig is dat daarmee de vraag aan grondeigenaren voorligt of zij bereid zijn om een deel van hun bezit om te vormen tot waterberging; een punt daarbij is dat als daar wordt gegraven onmiddellijk het risico van opbarsting ontstaat. Voor de grondeigenaren betekent dit een aderlating. Het is de vraag of compenserende grond kan worden gevonden of dat financiële compensatie mogelijk is. Met de betrokkenen wordt regelmatig overlegd en hij hoopt met de heer Vreugdenhil dat het goede overleg kan worden voortgezet.	

VERSLAG	ACTIE
Het gebied is complex, mede omdat allerlei plannen rond het Bentwoud keer op keer zijn veranderd. De hoop is dat met een overallplan alle functies kunnen worden gefaciliteerd. Of dat haalbaar is, is onzeker; mogelijk moet Rijnland op een gegeven moment haar bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen en in het algemeen belang regelingen treffen waar sommige individuele belangen aan ondergeschikt worden gemaakt. Dan komt in die gevallen ook nadeelcompensatie in beeld. Hij zou graag zien dat de VV met deze besluiten instemt, waarin her en der staat vermeld dat het overleg met betrokkenen over knelpunten wordt voortgezet. Het doel en de inzet is om te komen tot een goed watersysteem waarbij in voldoende mate aan de belangen van ingelanden tegemoet wordt gekomen. De heer <u>Oostwouder</u> leest in het antwoord 'het is onduidelijk waarom de perceeleigenaar ervoor heeft gekozen om desondanks uit te wateren op het niet verlaagde peil'. Waarom is dat punt in dat onderlinge overleg niet opgehelderd? De sloten zijn sinds 1948 inderdaad gedempt, maar dat is gebeurd in lijn met de schaalvergroting waar de samenleving om vroeg. Als men 5 hectare land bezit, is het te zot voor woorden om daarvan 1 hectare in waterberging om te zetten. In een stad wordt daarvoor ook geen wijk gesloopt. Het is erg gemakkelijk om te zeggen 'je zorgt maar voor je eigen waterberging'. Zijn fractie is voornemens het punt Bentwoud tot de VV aan te houden om helderheid te verkrijgen over de oplossing van dit probleem. De heer <u>Bakker</u> verzoekt in te gaan op zijn vraag over Krabbenscheer. In tegenstelling tot het CDA staat hij positief tegenover het antwoord van de portefeuillehouder. Dit is een ingewikkeld gebied, waarin het risico van afwenteling van problemen van de een op de ander nadrukkelijk aanwezig is. Daar worden voorbeelden van gegeven en hij is van mening dat Rijnland daar adequaat mee omgaat. Hij hoopt dat in het overleg blijkt dat de bereidheid aanwezig is om fatsoenlijk met de problemen om te gaan; Rijnland heeft wat dat betreft in ieder geval een goede historie. Hij is bereid de discussie in de VV voort te zetten. Mevrouw <u>Stoop</u> verzoekt in te gaan op haar vraag over het tijdstip van verstrekken van de ontwerp-peilbesluiten. Ten aanzien van Reeuwijk is eerder het voornemen geformuleerd, in een peilbesluit dat niet is doorgegaan, om het deel van de onderbemalingen dat niet was vergund alsnog te vergunnen. Er was sprake van een gedoogsituatie. Hoe zal Rijnland daarmee omgaan als het voorliggende peilbesluit wordt aangenomen? De heer <u>Schols</u> kan zich goed vinden in de beantwoording door de hoogheemraad en in de woorden van de heer Bakker. Desalniettemin sluit hij zich aan bij het voorstel om dit onderwerp als bespreekpunt voor de VV te agenderen. De heer <u>De Meijer</u> heeft naar aanleiding van de beantwoording een punt over de Zoetermeerse Meerpolder. De hoogheemraad beschreef dat de lagere delen als weidevogelgebied kunnen worden benut én dat zij onder mogen lopen. Weidevogels zijn echter geen watervogels, en de invulling dient zodanig plaats te vinden dat de term 'weidevogelgebied' geen loze kreet wordt. Wat betreft de beantwoording van het besluit Bentwoud sluit hij zich aan bij de woorden van de heer Bakker, zij het dat hij graag van de portefeuillehouder hoort of in deze specifieke gevallen oplossingen met de bedrijven zijn besproken.	

VERSLAG	ACTIE
In het peilbesluit Reeuwijk-West zijn de tegenstrijdigheden in oplossingen zo groot dat Rijnland zou moeten overwegen om knopen door te hakken, wat tot gevolg kan hebben dat een of meer partijen opnieuw in beroep gaan. De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat in overleg met de betreffende natuurorganisatie door Rijnland is getracht aan te tonen dat er geen problemen ontstaan. Er zijn proeven met Krabbenscheer uitgevoerd en de resultaten daarvan zijn gedeeld. Deze resultaten kunnen aan de rechter worden gepresenteerd als die organisatie opnieuw bezwaar tegen het besluit zou aantekenen. Hij acht de kans daarop reëel, omdat die organisatie vasthoudend is in haar opvattingen. Eerder is besproken dat, om structurele oplossingen in Bentwoud/Noordplas te bereiken, het noodzakelijk is om meer open water te realiseren. Rijnland brengt dat naar voren, maar het is aan de ingelanden om daarmee in te stemmen. Rijnland legt dit dus niet op, maar gezien de problematiek op deze kavels zou dat voor zowel de eigenaar als de omgeving de beste oplossing kunnen zijn. Als er andere locaties in beeld komen kan dat helpen om de problemen op te lossen. Tijdens de eerdere bespreking is een overzicht verstrekt van de droogleggingen bij de onderbemalingen in Reeuwijk en is vastgelegd dat die tot een maximumniveau van 55 centimeter mogen worden vergund. De genoemde 72 jaar was de uitkomst van het uitgangspunt dat via peilindexatie uiteindelijk de extreme drooglegging van 90 centimeter zou worden bereikt, maar dat idee is afgewezen. Het is niet de intentie om de Zoetermeerse Meerpolder frequent en tot grote hoogte te laten onderlopen. Bij de green blue deal zijn diverse vogeldeskundigen betrokken en zij nemen deel aan de gesprekken over de nadere inrichting van het gebied. In Bentwoud zijn veel gesprekken gevoerd, met vele betrokkenen. Hij wil die voortzetten om te komen tot kosteneffectieve en voor de ingelanden acceptabele maatregelen, al dan niet met nadeelcompensatie. Hij is het met de heer De Meijer eens dat in Reeuwijk-West op enig moment knopen moeten worden doorgehakt. De nota van beantwoording wordt pas verstrekt als die formeel is vastgesteld. Het is gangbaar dat met indieners van zienswijzen contact wordt opgenomen om de strekking van hun zienswijze door te spreken en een indicatie af te geven van de reactie van Rijnland. Mevrouw <u>Eigenhuijsen</u> deelt mee dat erop wordt ingezet om de beantwoording eerder toe te sturen opdat de indieners voldoende voorbereidingstijd krijgen. De insprekers merken terecht op dat dat bij Bentwoud erg laat is gebeurd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert de besluitpunten Bentwoud/Noordplas en Reeuwijk-West als bespreekpunten voor de VV te agenderen en de overige besluiten als hamerpunt.	
5.a BURAP II 2018 De heer <u>Thijssen</u> is van mening dat de uitvoering bijna te mooi is voor een tussentijdse rapportage. Heeft Rijnland op het gebied van de IT voldoende eigen expertise in huis? De <u>voorzitter</u> merkt op dat deze vraag niet in deze commissie thuishoort. De heer <u>Spendel</u> ziet dat het goed gaat met het programma Water, met uitzondering van de baggerwerkzaamheden. De oorzaak is PFOS. De aanbesteding is achter de rug. De opslag	

van baggerslib is nog een probleem. Er is een nota aangekondigd, maar hij hoort graag nu al wat de plannen zijn. De heer <u>De Meijer</u> leest dat een aantal achterstandspunten wordt benoemd en een probleem, PFOS, waarvoor nog geen echte oplossing is bedacht. De vraag is of dat een punt dat men in deze commissie aan de orde wil stellen, of vanmiddag, onder Waterkwaliteit. Onder de KWA trof hij een eufemisme, namelijk dat de gekanaliseerde Hollandse IJssel binnenkort zal worden gebaggerd. Al 30 jaar wordt volgehouden dat dat volgend jaar zal gebeuren. Gaat het nu echt gebeuren? De kleurcode bij baggeren is rood, en dat komt voornamelijk door PFOS. Rijnland heeft dit jaar, hij dacht in mei, een brief aan de minister gestuurd met de vraag of er landelijke normen voor de omgang met PFOS komen. Is die brief beantwoord? Zo nee, wat gaat Rijnland daaraan doen? Zeventien gemeenten hebben een brief geschreven met dezelfde strekking. De gemeente Amsterdam heeft nu, op grond van de veronderstelling dat de minister niets doet, eigen beleidsregels vastgesteld, met een daaraan verbonden programma waar Rijnland aan moet voldoen als daar wordt gebaggerd. In de plannen staat dat Rijnland volgend jaar gaat baggeren, maar welke regels hanteert zij daarbij? De systematiek van Amsterdam? Of wacht Rijnland tot in eeuwigheid op de minister? Het gaat enerzijds om achterstand, anderzijds moet dit in de toekomst worden opgelost en dus kan hij zich ook voorstellen dat dit punt bij de begroting wordt behandeld. De heer <u>Schols</u> leest in de besluitnota op pagina 2, in de toelichting, dat wordt voorgesteld vanaf 2019 minder kosten voor peilbesluiten en watergebiedsplannen te activeren. Houdt dat in dat de frequentie daarvan naar beneden wordt bijgesteld? De heer <u>Van de Nes</u> ziet dat het schap in de pas loopt met de begroting. De aanleiding om de baggerwerken om te zetten in een bestemmingsreserve is begrijpelijk. Hoe wil de portefeuillehouder de VV in de toekomst overzichtelijk informeren over de achterstallige baggeropgave versus het onderhoudsbaggeren? De afronding van het watergebiedsplan Wassenaarsepolder wordt gemeld, maar volgens hem is tegelijk daarmee ook de Vriesekoopschepolder afgetikt. Waarom wordt deze polder niet expliciet benoemd? Bij de behandeling van de vorige Burap heeft hij het college erop gewezen dat het uitstel van het operationeel worden van de KWA+ voor zijn fractie, gezien de urgentie, moeilijk te verteren was. Er werden toen geruststellende woorden gesproken; nu wordt uitloop opnieuw als risico benoemd. De prognose is dat de sluisjes van Halfweg in 2020 worden geplaatst. Waar is die verwachting op gebaseerd? De heer <u>Bakker</u> verwacht dat de discussie over de financiën rond schoon water vanmiddag zal plaatsvinden. De portefeuillehouder heeft al een aantal van de door hem voorbereide vragen beantwoord. De calamiteitenorganisatie van Rijnland heeft deze zomer heel goed gepresteerd. Het doet hem goed dat de evaluatie en de bespreking van die evaluatie zijn gepland. De portefeuillehouder is ook al ingegaan op zijn eerdere verzoek om een rapportage over baggeren aan te leveren. Positieve punten zijn dat er een nieuwe legger ligt en dat het tempo waarin de watergebiedsplannen worden ontwikkeld hoog is. Hij wil graag nagaan of die laatste procedure nog kan worden verbeterd en stelt daarom voor een korte evaluatie van de watergebiedsplannen voor een beeld-VV te agenderen.	
--	--

De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat PFOS het schap in het baggerprogramma op achterstand heeft gezet. Inmiddels hebben ook de gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer en de provincie Noord-Holland beleid geformuleerd voor de omgang met PFOS-grond. Rijnland heeft dat zelf gedaan voor de waterbodems. Dat geeft hoop dat het baggerprogramma kan worden voortgezet. In de Haarlemmermeer is bepaald dat bagger met PFOS op de kant mag worden gezet als de ondergrond tenminste hetzelfde gehalte bevat. Bagger mag dus niet leiden tot een extra belasting. Rijnland monstert alle bagger op PFOS, en die uitkomst bepaalt dan wat ermee kan worden gedaan. Een hinderpaal is nog dat het grondbedrijf van die gemeente terughoudend is in het beschikbaar stellen van locaties als baggerdepot. Met de gemeente wordt overlegd over mogelijke oplossingen. Een deel van de agrariërs is terughoudend in het accepteren van bagger met PFOS omdat zij niet weten welk deel daarvan in het gewas wordt opgenomen en wat dat betekent voor de afzet. Het RIVM is gevraagd daar meer inzicht in te verschaffen. Hij heeft nog geen antwoord van de minister ontvangen, net zomin als de gemeenten die in overleg met Rijnland een soortgelijke brief hebben gestuurd. Wel zijn er nu Kamervragen gesteld en het voordeel daarvan is dat die binnen een bepaalde termijn moeten worden beantwoord. Ook via De Unie wordt hier wat druk op gezet. Hij meldt dat dit probleem alleen in deze regio speelt. De geciteerde tekst heeft niet tot gevolg dat er minder peilbesluiten worden genomen. De ambitie op dat gebied is onverminderd, maar er is besloten om minder personeelskosten via de investeringslijn te activeren en die rechtstreeks in de exploitatie te laten landen. Er komt een nieuwe baggernota aan waarin de opgaven voor de toekomst - voor het schap en voor de aangelanden - worden beschreven. De Vriesekoopschepolder heeft wat vertraging opgelopen omdat er nog discussie was over het opbarstrisiko en onderbemalingen. Op beide punten zijn oplossingen gevonden en verdere uitrol is gaande. Hij heeft intern gevraagd een overzicht op te stellen van de stand van zaken in de watergebiedsplannen en daaronder valt ook de vraag of het proces om tot die plannen en peilbesluiten te komen mogelijk op een andere manier moet worden georganiseerd. Hij wil die binnenkort verschijnende nota graag als basis gebruiken om dit onderwerp in een beeld-VV aan de orde stellen - mogelijk kan dan meteen de discussie die mevrouw Stoop aankaarte worden gevoerd. KWA+ is inderdaad verhoogd. De oorzaak is dat bij 'de burens' een complex proces moet worden doorlopen. Tijdens de droogtecalamiteit is de KWA+ aangezet. De capaciteit is ongeveer 7 m³ per seconde, maar die is door de het treffen van extra maatregelen door Stichtse Rijnlanden verhoogd naar ongeveer 15 m³. De KWA+ wordt dus weliswaar in formele zin later opgeleverd maar kan in de praktijk al worden gerealiseerd. Voor de sluisjes in Halfweg is krediet beschikbaar gesteld. Er is een IPM-team ingesteld dat in overleg met betrokkenen tot een voorstel moet komen om de sluisjes te restaureren/renoveren zodat zowel recht wordt gedaan aan het historische karakter als de wateropgave. De heer <u>Van de Nes</u> vraagt hoe hard de toezegging van de gemeente Spaarnwoude is dat het allemaal doorgang kan vinden. De heer <u>De Meijer</u> verzoekt in te gaan op zijn opmerking over het baggeren van de gekanaliseerde Hollandse IJssel. Als er op dit moment al 15 m³ kan worden geleverd, rijst de vraag of het wel noodzakelijk is om geld uit te geven aan maatregelen die nog moeten worden getroffen. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat stevig is gediscussieerd over de uitgangspunten van het projectteam. De feitelijke instemming van de gemeente volgt hopelijk als de omgevingsvergunning is ingediend. Om de kans daarop te vergroten wordt nu al met de gemeente en de	
---	--

	monumentencommissie overlegd. Om de ongeveer 15 m³ te realiseren waren veel 'houtje-touwtje-maatregelen' nodig. Indien nodig kan die procedure nog eens worden herhaald, maar die biedt geen structurele oplossing. De heer <u>De Booij</u> deelt mee dat zich bij de aanbestedingsprocedure voor het baggeren van de gekanaliseerde Hollandse IJssel problemen bij Stichtse Rijnlanden hebben voorgedaan. Het werk zal opnieuw worden aanbesteed. Daardoor heeft de uitvoering ongeveer een jaar vertraging opgelopen. Deze zomer deed zich de gelukkige omstandigheid voor dat Stichtse Rijnlanden de hoeveelheid water die dat schap aan Rijnland leverde zelf niet nodig had. De genoemde 'houtje-touwtje-maatregelen' waren afgevallen in het eerdere selectieproces om tot structurele maatregelen te komen. De ervaring deze zomer was wel zo positief dat serieus wordt gezien of enkele daarvan bij grote opgaven weer als optie worden toegevoegd. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen. De portefeuillehouder bevestigt de eerdere toezegging (VV 12 september 2018) dat er een overzicht komt van de stand van zaken in het baggeren. Hij zegt toe dat over de watergebiedsplannen een beeld-VV wordt georganiseerd.	Toezegging
5.b	Programmabegroting 2019 De heer <u>Van de Nes</u> leest dat het schap op het gebied van wateroverlast participeert in sponge. Zijn fractie is geïnteresseerd in alternatieve waterberging, maar wil bij nieuwbouw vasthouden aan 15% waterberging voor verharding. De heer <u>Spendel</u> begrijpt dat Rijnland aan de voorschriften voldoet als het baggeren wordt omgezet van een voorziening in een bestemmingsreserve, met als bijkomend voordeel dat de administratieve lasten dan worden beperkt. Hij wil wel geborgd zien dat goede verslaglegging plaatsvindt. In bijlage 1, spelregels, staat dat het primaire doel is om achterstanden in baggeren weg te werken en dat het ontstaan van nieuwe achterstanden moeten worden voorkomen. Hoe wordt dat ingevuld? Het risico van een bestemmingsreserve is dat gemakkelijker wordt besloten om achterstanden naar het volgende jaar door te schuiven. De heer <u>De Meijer</u> stelt vast dat dit jaar achterstanden zijn ontstaan die volgend jaar moeten worden ingelopen. Uit de Burap blijkt dat de investeringen op 78% zitten en de exploitatie op 90%. Dit jaar doet het schap niet alles wat het had willen doen, en hij vindt in de begroting niet terug welke middelen zijn bestemd om die achterstand volgend jaar in te halen. Is dat een plus op de begroting? Zit dat in de begroting? De heer <u>Bakker</u> ziet dat de begroting wat beleidsarm is; dat is ook logisch in een vierde jaar. Omdat de begroting nauw aansluit op de meerjarenplannen geeft ook dat geen aanleiding tot opmerkingen. Wat hij wel graag had willen zien, is een follow-up van vernieuwende zaken, zoals de nieuwe methode die in Reeuwijk is gehanteerd. Dat was een succes, en hij zou in een programmabegroting graag zien dat Rijnland voortborduurde op wat goed gaat. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat Sponge een innovatie is die in stedelijk gebied wordt toegepast waarmee een waterberging kan worden gerealiseerd. Hij is het ermee eens dat bij nieuwbouw standaard waterbergingen nodig zijn om de verharding te compenseren. Rijnland overlegt met gemeenten en provincies over eisen die moeten worden gesteld aan gebieden die gevoelig zijn voor bodemdaling en tegen de achtergrond van klimaataspecten. In de baggervoorziening werd jaarlijks geld gestort, dat bleek dan uit de exploitatie, en de	

	uitgaven werden uit die voorziening gehaald. Twee keer bleek dat er minder geld nodig was en beide keren is besloten om de storting te verlagen. Op advies van de accountant wordt de voorziening nu omgezet in een bestemming, en onderdeel daarvan is dat het geld dat nu nog in de voorziening zit wordt omgezet in een reserve waaruit het nog op de rol staande baggerwerk wordt betaald. Er is bepaald dat voor baggerwerk bestemde middelen daarvoor bestemd blijven, ook als zich vertragingen in de uitvoering voordoen. Als aanbestedingsvoordelen worden behaald kan de VV bepalen hoe die middelen worden aangewend. De verantwoordelijkheid van de VV neemt toe, want die bepaalt, weliswaar aan de hand van voorstellen van D&H, hoeveel middelen Rijnland via de exploitatiebegroting voor baggerwerk inzet. Als gevolg van de droogtecalamiteit zal een deel van het werk inderdaad naar volgend jaar doorschuiven. Hoe dat in de begroting is verwerkt, wil hij graag in de commissie BOD bespreken. In situaties waar de omstandigheden even complex zijn als in Reeuwijk-West, bijvoorbeeld in Gouda, wordt eenzelfde soort benadering toegepast om tot een gedragen aanpak te komen. De <u>voorzitter</u> verwacht dat in de VV de grote lijnen van de programmabegroting aan de orde zullen komen.	
5c.	Krediet Cluster Poldergemalen 2, 3de tranche De heer <u>De Nes</u> verwacht op grond van argument 1.3 in de besluitnota in 2019 een financieel lastige opgave wat betreft de twee toegevoegde gemalen. Hij acht de verantwoording van de € 2,7 miljoen voor de vier andere gemalen onvoldoende. Hij herinnert eraan dat hij hier bij eerdere kredietaanvragen voor gemalen eerder op heeft gewezen. De heer <u>De Meijer</u> merkt op dat de overgang naar clusterkredieten tot gevolg heeft dat er ook wordt gekeken naar het eindresultaat. De uitgaven voor dit cluster komen hiermee op € 18,8 miljoen. Er is € 19,3 miljoen begroot maar de invulling is nog lang niet gereed. Als alles wat er nog moet worden gedaan niet voor € 500.000 kan worden gerealiseerd, zal hij in de VV voorstellen om het budget aan te vullen. De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat er op het gebied van de financiën een stevige uitdaging ligt. Na de vaststelling van het budget op grond van een raming is de langetermijnassetplanning (LTAP) ingevoerd, waarmee een veel nauwkeuriger beeld van de staat van de gemalen en de planning van de vervanging tot stand is gekomen. Hij verwacht dat het college een nieuwe kredietaanvraag zal voorleggen om alle gemalen op orde te kunnen brengen. Hij wijst erop dat gemalen soms in het kader van een watergebiedsplan worden meegenomen. Er is gevraagd om meer informatie aan te leveren over de staat van een gemaal, om inzicht te verkrijgen in de reden waarom er iets mee moet gebeuren. Hij hoopte dat een verwijzing naar de LTAP voldoende zou zijn, maar hij begrijpt dat de informatiebehoefte verder reikt en zal nagaan hoe daarin moet worden voorzien. De heer <u>Bakker</u> vraagt om tevens een toelichting te verzorgen op de werking van het systeem LTAP. Argumenten om dat in te voeren waren onder meer dat de risico's zouden verminderen en de kosten lager zouden worden. Hij is benieuwd of dat ook zo is en wil dat graag vernemen voordat wordt besloten om het krediet te verhogen. De heer <u>Langeslag</u> weet inmiddels dat de kostenbesparing geen werkelijkheid is. Hij onderschrijft dat het goed is om bij een aanvraag op basis van LTAP uit te leggen hoe het in elkaar zit. Het werkt wel, maar niet zoals verwacht.	

	De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen. De portefeuillehouder heeft de toezeggingen gedaan dat achtergrondinformatie per gemaal wordt verstrekt en dat een toelichting op het systeem LTAP wordt verzorgd.	Nota van Toelichting
5.e	Vaststellen peilbesluiten polder Merenwijk en Slaaghpolder De heer <u>Van der Kaap</u> begrijpt dat de slechte waterkwaliteit is te wijten aan niet of slecht functionerende duikers en dat de aanpak met behulp van werk-met-werk zal plaatsvinden. Wanneer zal dit plaatsvinden? De boezemsloot staat plaatselijk bekend als 'de stinksloot'. De heer <u>Van de Nes</u> veronderstelt dat is verzuimd een grondige analyse op te stellen toen het beheer van de polders van de gemeente is overgenomen. Dat is jammer. Het is zorgvuldig dat het college dit nu aanpakt. De heer <u>Langeslag</u> licht toe dat een vastgesteld peilbesluit een voorwaarde is om de maatregelen te kunnen uitvoeren. De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat de aanbesteding al wordt voorbereid. Zodra het peilbesluit is vastgesteld kan het bestek worden afgerond en de aanbesteding worden gestart. De heer <u>Langeslag</u> denkt dat de bruidsschat destijds reëel is vastgesteld. Het risico is altijd aanwezig dat bij grondige analyse blijkt dat die niet toereikend is. De heer <u>De Meijer</u> herinnert eraan dat eerder is afgesproken dat bij het voorleggen van ieder peilbesluit een begroting en een maatregelenpakket wordt gepresenteerd, opdat kan worden afgewogen of het peilbesluit en de maatregelen zinvol zijn. De heer <u>Langeslag</u> verwijst naar het document polder Merenwijk en Slaaghpolder, waarin een overzicht is opgenomen van de knelpunten en welke maatregelen daarom worden voorzien. Hij heeft ook een samenvatting van de maatregelen verstrekt. De heer <u>De Meijer</u> heeft net begrepen dat de aanbesteding al wordt voorbereid, wat betekent dat de financiële gevolgen duidelijk zijn. Bij de presentatie van een peilbesluit dient meteen een voorstel te worden gevoegd voor de daarvoor noodzakelijke kredieten. De heer <u>Van de Nes</u> wijst erop dat het financiële deel al is afgedekt in het krediet watergebiedsplannen kust - zie 1.a, tweede bullet, waar voor deze polder € 300.000 wordt gecrediteerd. De heer <u>De Meijer</u> zegt dat het de vraag is of die clusterkredieten aansluiten op de besluiten over de peilbesluiten. De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat de benodigde kredieten een onderdeel vormen van de clusterkredieten voor de diverse gebieden. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen.	
5.f	Vaststellen Partiële herziening Duivenvoordse- en Veenzijdsepolder De heer <u>Van de Nes</u> deelt mee dat zijn fractie instemt met het voorstel. Wel hoort zij graag van de hoogheemraad wat de gevolgen zijn voor het resterende agrarische gebruik.	

	De heer <u>Langeslag</u> deelt mee dat de nieuwe functie bewoning wordt gefaciliteerd. Hij weet niet of in het deel dat wordt opgehoogd naar boezempeil nog agrarische functies vertegenwoordigd zijn. Als dat zo is, neemt hij aan dat met betrokkenen is gesproken over de doorvoering van de peilverhoging. De heer <u>Hazebroek</u> deelt mee dat met alle inwoners is gesproken, samen met de gemeente. Hij kan nazoeken of nog sprake is van agrarisch gebruik. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen. Een Nota van Toelichting met extra informatie volgt.	Nota van Toelichting
5.g	Voorbereidings- en uitvoeringskrediet voor Watergebiedsplan Kust De heer <u>Spendel</u> mist in de tekst het doel 'tegengaan van bodemdaling'. Hij verzoekt dat nog in de tekst op te nemen. De heer <u>Van de Nes</u> deelt mee dat zijn fractie tevreden is over de insteek. Zijn fractie heeft altijd gesteld dat voor het 0.23-verhaal een ander aan de lat staat en dat de 15% watercompensatie bij verharding daarin een hard punt is. Houdt Rijnland daar in dit project aan vast en heeft dat de aandacht van de hoogheemraad? De heer <u>Langeslag</u> zal nagaan of bodemdaling een plek kan worden gegeven. In een redelijk deel van dit watergebiedsplan zal dit minder aan de orde zijn, maar het is een vast punt. Hij zal daar in een nota van toelichting op ingaan. Er liggen afspraken over kosten die andere partijen voor hun rekening moeten nemen. Na wat aansporing is men dat in dit project op ambtelijk niveau overeengekomen, conform de afspraken die daarover in de VV zijn gemaakt. In de uitvoering komt watercompensatie aan de orde. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen. De portefeuillehouder heeft de toezegging gedaan dat in een nota van toelichting wordt ingegaan op het doel tegengaan van bodemdaling.	Nota van Toelichting
5.h	Vaststellen Legger oppervlaktewateren De heer <u>Spendel</u> deelt mee dat zijn fractie akkoord gaat. In een nuttig proces zijn fouten en onduidelijkheden verwijderd. Hij zou graag gehoor geven aan de suggestie om de legger vaker ter inzage te leggen, zodat fouten sneller kunnen worden gecorrigeerd. De heer <u>Van der Kaap</u> leest dat wat vegetatie in de watergang zou mogen blijven staan. Als blijkt dat dat een positieve uitwerking heeft op ecologie en waterkwaliteit zou het woord 'mogen' wat zijn fractie betreft moeten worden vervangen door 'moeten'. De heer <u>Oostwouder</u> twijfelt of het nodig is om alles tot op de vierkante centimeter te regelen. Insprekers stelden bijvoorbeeld aan de orde of een ondiepte van minder dan een meter lang en 15 centimeter diep moet worden aangemerkt als een greppel. Is dát watervoerend en moet daarop worden gecontroleerd? Met de klimaatverandering moet rekening worden gehouden door de handhavers. Iemand die op 1 oktober zijn sloot keurig heeft uitgehaald heeft daar door het mooie weer nu mogelijk alweer een halve meter gras in staan. Een handhaver zal dan zeggen dat het nog een keer moet gebeuren en mogelijk moet het voor de kerst dan nog een derde keer. Kan dat niet anders worden geregeld? De administratieve procedure zou ook eenvoudiger kunnen: de eigenaar wordt aangeschreven, die stuurt het bericht door aan de rentmeester en die weer aan de pachter.	

De heer <u>Thijssen</u> onderschrijft dat een zorgvuldige procedure is gevolgd. Het doel lijkt echter te zijn om een volledig sluitende legger te maken terwijl dat zou moeten zijn dat het watersysteem goed functioneert. Er is te veel bureaucratische aandacht voor details. De heer <u>Van de Nes</u> deelt mee dat zijn fractie instemt met de legger, met een opmerking en een dilemma. Aan de luchtfoto's uit 2008 wordt erg veel gewicht toegekend en hij herinnert eraan dat ze destijds door de VV zijn geaccepteerd als 'goed bruikbaar' maar niet als volmaakt. Er is gekozen voor een legger die een beetje flexibel is. Het doel is inderdaad dat een goed watersysteem tot stand komt en niet dat iedereen aan de laatste centimeter wordt opgehangen. Zijn dilemma is de toewijzing van de verantwoordelijkheid als het watersysteem schade oploopt. Als door een kunstwerk afwijkingen ontstaan, is het toch niet automatisch de aangeland die dat moet herstellen? Wie bepaalt dit, en op basis waarvan? De heer <u>Bakker</u> ziet de legger als een belangrijk document, omdat daarin de besluiten worden vertaald in concrete zaken. Met de legger worden handhavers en uitvoerders gefaciliteerd en de legger voorkomt onnodige discussies en misverstanden. De basis-informatie dient op orde te zijn. Daarnaast dient er beleid te worden opgesteld over het handavingsniveau en prioriteiten in handhaving. Misschien moet die weer een keer worden gevoerd, maar vanuit die invalshoek kritiek op de legger uitoefenen is zijns inziens niet terecht. De legger is bij velen onbekend. Omdat informatie steeds belangrijker wordt, verzoekt hij na te gaan op welke wijze beter bekend kan worden gemaakt, ook intern, dat deze informatie hier te vinden is. Mevrouw <u>Stoop</u> is tevreden over de gedetailleerdheid van de legger. Anderzijds staan natuurvriendelijke oevers weer niet in de legger, wat betekent dat er ook lagen zijn die niet in de legger zichtbaar zijn. Zij herkent het probleem dat een keer de sloot leeghalen onvoldoende kan zijn. Hoe gaan de schoonmeesters met al deze zaken om? De heer <u>Langeslag</u> bevestigt dat de organisatie veel aandacht heeft besteed aan een zorgvuldige procedure. De voorbereiding van de legger is veel werk en daarom is het bezwaarlijk om die frequenter vast te stellen. Wel worden wijzigingen in een beheerregister bijgehouden en wordt de legger aan de hand van die informatie regelmatig bijgewerkt. Er zijn meerdere typen leggers en mede daarom ligt het in het voornemen om te bezien of het interne besluitvormingsproces kan worden versimpeld. Een wezenlijke wijziging in deze legger is dat meer ruimte is gecreëerd voor ecologie en biodiversiteit. Een deel van de oeverbegroeiing hoeft dan minder strikt te worden geschoond. Als natuurvriendelijke oevers worden aangelegd, worden er afspraken gemaakt over het onderhoud en die afspraken zijn bij handhaving bekend. Centimeters worden pas belangrijk als er sprake is van spanning in een gebied, omdat dan moet worden bepaald wie de rekening betaalt. In dat soort situaties is de duidelijkheid die de legger verschaft doorslaggevend. De ingeland is zelf verantwoordelijk voor het onderhoud; om dat uit te stellen tot er een handhaver verschijnt is niet de juiste aanpak. De watergang vervult immers een functie voor de eigen percelen. Een tweede keer onderhoud plegen leidt ook tot hogere opbrengsten. Volgens hem kan met handhavers worden gesproken over enig uitstel als groeizaam weer wordt verwacht. De luchtfoto's zijn niet volmaakt. Wat aan de hand van die informatie in de conceptlegger is neergelegd kan - en dat is ook gebeurd - via het indienen van zienswijzen worden gecorrigeerd.	
---	--

In gesprekken en uit reacties is gebleken dat veel ingelanden tijdens het opstellen van deze legger zijn bereikt. Op het vergroten van de bekendheid wordt al ruime inzet gepleegd. Bij overheden en agrariërs is de bekendheid groot, bij 'de gewone burger' is die lager. Binnenkort wordt de baggernota vastgesteld die ook gevolgen heeft voor burgers. Omdat daarvoor dan weer een voorlichtingstraject moet worden opgestart en er een relatie ligt tussen die nota en de legger wil hij daarin ook aandacht aan de legger besteden. De gemeenten zijn dan een belangrijke tussenpartij. Hij vraagt de heer De Groot of die zijn betoog nog wil aanvullen en verzoekt de dijkgraaf om in te gaan op de vragen over handhaving. De heer <u>De Groot</u> vult aan dat wordt toegewerkt naar jaarlijkse herziening van de legger aan de hand van de ook jaarlijks beschikbaar komende luchtfoto. De heer <u>Van der Sande</u> wijst erop dat handhavers in eerste instantie adviseren over de juiste aanpak en dat strak handhaven pas in tweede instantie in beeld komt. Echte bezwaren of onenigheden beslaan slechts een zeer klein deel van het totaal en juist in die situaties is de legger van belang. De voor de afhandeling van deze incidenten benodigde capaciteit is niet groot. D&H stelt jaarlijks de prioriteiten in de handhaving vast en licht de VV daarover in. De digitalisering van informatie helpt de handhavers bij een efficiënte aanpak. Het tijdsverloop tussen een constatering en aansluitende actie is daardoor ook kort. De legger over dijklichamen is in voorbereiding. Binnenkort wordt een rechterlijke uitspraak verwacht. De heer <u>Oostwouder</u> herinnert eraan dat vroeger een kantonnier met veel kennis van de plaatselijke omstandigheden precies wist welke situaties wel en welke geen aandacht behoeften. De bureaucratie is sindsdien sterk toegenomen. Hij houdt staande dat er soms greppels worden geregistreerd die dat predicaat niet verdienen. De kosten voor een recreatiegebied om maaikorf te draaien zijn zomaar € 4.000 en het is dan onprettig als dat nog een keer moet gebeuren. De hele Haarlemmermeer doet al een extra ronde vanwege de grote watervervallen. Agrariërs nemen hun verantwoordelijkheid. Een aanschrijving van de rentmeester omdat er 30 centimeter riet staat is zijns inziens onnodig. De heer <u>Van de Nes</u> sprak over inlaten en stuwen. Als een stuw gaat lopen, verandert het profiel van het lichaam. In een andere situatie kalft zijn land af bij een inlaat, nadat Rijnland de inrichting had goedgekeurd. Wie betaalt het herstel? De heer <u>Bakker</u> hoort veel opmerkingen over de geest, de omgang en vat dat op als ondersteuning van zijn verzoek. Hij herhaalt dat het belangrijk is om de feitelijke situatie vast te leggen en dat de legger daarvoor het instrument is. Hij erkent dat er een verschil in opvatting kan bestaan over de wenselijke aanpak tussen een eigenaar en een handhaver. Het is belangrijk dat wordt vastgelegd hoe partijen daar samen mee omgaan, en het is het bestuur dat daar richtinggevende uitspraken over moet doen. Mevrouw <u>Stoop</u> vraagt of er scholingsmomenten zijn voor handhavers, waarin zij worden geïnformeerd over ontwikkelingen en getraind in het omgaan met moeilijke situaties. De heer <u>Schols</u> sluit zich aan bij de vaststelling dat het belangrijk is om in de legger de feitelijke situatie gedetailleerd vast te leggen. Dat neemt niet weg dat in de praktijk met begrip voor de omstandigheden moet worden geopereerd. De heer <u>Van der Sande</u> deelt mee dat alle medewerkers in de buitendienst worden getraind	
---	--

	in de omgang met ingelanden. Zij hebben kennis van het gebied, de letter van de legger is hun terugvaloptie en zij proberen in de geest daarvan te werken. In bijna alle gevallen leidt dat ertoe dat conflicten worden voorkomen. Als er sprake is van blijvende onenigheid dan kan men terecht bij de commissie voor bezwaar en beroep en uiteindelijk de rechter. Er loopt een kwestie rondom keringen. Op de specifieke opmerkingen van de heer Van de Nes wil hij een keer terugkomen. In principe is het zo dat de kosten van ongewenste en onverwachte gevolgen van wat Rijnland aanlegt voor rekening van Rijnland zijn. De heer <u>Langeslag</u> vult aan dat voor de aanleg van een kunstwerk wordt berekend welke effecten kunnen ontstaan en de daaruit voortvloeiende maatregelen onderdeel uitmaken van de uitvoering. Hij is bereid naar de genoemde gevallen te kijken. Als de afkalving optreedt als gevolg van het kunstwerk is dat voor rekening van Rijnland. De heer <u>Bakker</u> pleit ervoor om meer bekendheid te geven aan de omgangsregels voor handhavers en ingelanden, zodat beide partijen van tevoren weten waar zij aan toe zijn. Het gaat om hulpmiddelen. De heer <u>Langeslag</u> wil niet vastleggen dat het schap redelijk rekkelijk wil zijn in de handhaving. Belangrijk is dat de handhavers worden geïnstrueerd dat zij punten met ingelanden moeten bespreken. Dat leidt er dan meestal toe dat praktische afspraken worden gemaakt. Hem is niet bekend dat deze aanpak tot incidenten heeft geleid; als die er wel zijn, hoort hij dat graag, want dan kan hij naar oplossingen zoeken. De <u>voorzitter</u> concludeert dat de commissie adviseert het onderwerp als hamerpunt voor de VV te agenderen. De portefeuillehouder heeft aangegeven dat hij het inspraaktraject van de baggernota gebruikt om ook te communiceren over de legger.	
6.	Rondvraag en sluiting Mevrouw <u>Stoop</u> vraagt of het mogelijk is te spelen met winterpeilen om mogelijkserwijs het grondwater aan te vullen. De heer <u>Thijssen</u> is op zich tevreden over de systematiek om tot peilbesluiten te komen. In de uitvoering blijkt dat die er niet altijd toe leidt dat voldoende water aanwezig is. Er spelen veel losse onderwerpen, zoals duurzaamheid en big data, en hij zou Rijnland willen uitdagen om die vast te knopen aan het waterbeheersingssysteem. Dat zou voeding kunnen geven aan de discussie over hoe het peilbesluit er over tien jaar uitziet. Een uitkomst kan zijn dat Rijnland zich niet aan het peilbesluit houdt omdat het geen water van goede kwaliteit wil wegpompen als later een tekort moet worden ondervangen door het inlaten van water van mindere kwaliteit. Voor een eerste toepassing komt een kerngebied in aanmerking waar de praktijk nu al afwijkt van de juridische vaststelling. De heer Oostwouder vraagt in aanvulling op de eerste vraag hoe het staat met de droogteproblematiek, met daaraan gekoppeld het grondwater. De heer <u>De Meijer</u> stelt vast dat van slechts twee van de van de vandaag behandelde dertien peilbesluiten de kredieten zijn voorgelegd. Hij verwacht dat de ontbrekende informatie voor de VV wordt verstrekt. De heer <u>Langeslag</u> zal dit nagaan en zal de informatie voor de VV toesturen. De peilen worden op dit moment al zodanig bijgesteld dat de grondwaterstand wordt aangevuld. Naar aanleiding van de door mevrouw Stoop en de heer Thijssen aangedragen punten wijst hij erop dat hij de bereidheid heeft uitgesproken een beeld-VV te organiseren waarin zal	Nota van Toelichting

	worden gesproken over de stand van zaken in de watergebiedsplannen en de toekomstige omgang daarmee, waarbij allerlei factoren zullen worden betrokken ten aanzien van peilvaststellingen en maatregelenpakketten, met als randvoorwaarden de wettelijke opdracht en de financiële mogelijkheden van het schap. De <u>voorzitter</u> stelt vast dat steeds meer invulling wordt gegeven aan de oorspronkelijke toezegging. Zij sluit de vergadering om 12.35 uur.	
--	---	--